

Ana Velozo

INDIGOPLAVI VEO

Preveo Aleksandar Cvetićanin

Beograd, 2013.

Za Džojso i Vinstona

*Ljubavni poklon ne može biti dat.
On čeka da bude primljen.*

– Rabindranat Tagore

Radžastan, mart 1616.

Cvet frangipanija se jedva čujno spustio na zemlju. Devojčica koja je sedela ispod drveta sa svojom lutkom, prepala se. Cvet je ležao tačno ispred nje, u otvorenom trouglu koje su obrazovale njene noge postavljene u turski sed. Kad bi se povukla linija od jednog do drugog kolena, cvet frangipanija bi se našao tačno u sredini tog trougla. Devojčica je bila sigurna da to mora imati neko značenje. Koje tačno, to će kasnije pitati svoju *ayah*, koja je bila vična tumačenju ovakvih znakova.

Dete je na trenutak ushićeno posmatralo cvet, pre nego što ga je zgrabilo, prinelo nosu, a zatim ponovo odaljilo kako bi ga pažljivije pogledalo. Miris je bio zanosan, a izgled još lepši. Cvet je imao pet jednakih latica koje su se lepezasto razgranale. U sredini je bio žut, a na krajevima je postajao beo. Devojčica je opipavala i razgledala cvet sa svih strana. Pa pošto nije mogla da mu nađe nikakvu manu, nikakav smečkasti deo niti rupu od insekata, stavila ga je iza uveta.

Potom je pao još jedan cvet. Prvo tačno na njen razdeljak, a tek posle na zemlju. A on je bio potpuno drugačiji. Devojčica je odlučila da cvet stavi u pletenicu svoje lutke, koja je bila isto

tako sjajna, crna i glatka poput njene. Čak je i odeća koju je lutka imala na sebi bila slična onoj koju je nosila njena vlasnica. Obe su imale svilene dimije na sebi i košulju skladnih boja. Lutka je bila odevena u crvene, narandžaste i žute nijanse, a devojčica u plave i zelene.

Kada je i treći cvet pao, devojčica više nije imala vremena da razmišlja ni o tome šta bi sa njim radila, niti o značenju mesta na koji je pao. Glasni poziv otrgnuo ju je od tih misli.

„Bavani!“, začu se ljutiti glas njene *ayah*, dadilje. „Bavani, zar me nisi čula? Smesta dođi na verandu.“

Bavani nerado ustade. Bila je poslušnija kada joj se *ayah* obraćala ovim tonom. Kako se približavala kući, dadilja je nastavila nešto tiše: „Ah, dete moje, to večito sanjarenje. Ne može to tako dalje! Tvoj *abba* ne može ceo dan da te čeka. On je važan čovek i ima pametnija posla od gledanja desetogodišnjeg deteta kako se igra. A i karandžiji su se već ohladili. Mada ti brat nije mnogo ostavio.“

Bavani je bila srećna, ali se i začudila. Njen *abba*, njen voljeni otac je bio kod kuće? Zašto je onda pre nisu zvali? Brzo je otresla sandale na stepenicama i pojurila do verande, a odatle u radnu sobu, gde je verovala da će zateći oca. Slatki, hrskavi karandžiji, njeno omiljeno pecivo, trenutno je nisu zanimali. Da se ona pita, Vidžaj je mogao sve da ih pojede i da se ugoji još više. Bavani je trglav zavesu koja je razdvajala hodnik od radne sobe i jurnula u prostoriju, spremna da se kličući baci ocu u naručje.

Kao i inače, otac je nije dočekao naročito srdačno. Kada bi bili sami, bez kritičkih posmatrača koji bi se čudili pozdravima koji nisu tipični za njihov stalež, rado bi je uhvatio za ruke i vrteo je ukруг. Ali sada ju je jedva i pogledao i Bavani je pretpostavila da je još neko u sobi. Verovatno stric Maneš, koji je uvek korio svog brata kada bi dočekao Bavani sa preteranom nežnošću i

popustljivošću. Pogledala je oko sebe, ali nikoga nije videla. Otac je žurno trpao svakakve stvari u neku torbu. Na čelu su mu se javljale kapljice znoja, a odeća mu je bila poderana. Bavani mu se približila i obgrlila mu noge, no on ju je ljutito odgrnuo.

„Moramo da požurimo, Bavani. Kasnije. Kasnije, kada sve prebrodimo, moći ćemo da se ljubimo i grlimo. Ali sada moramo da požurimo.“ Nakratko je zastao i pogledao Bavani duboko u oči. „Obećaj mi nešto.“

„Hm... Šta to?“

„Sad nemam vremena da se nagađam s tobom. Dobro me slušaj. Moraš mi obećati da ćeš čuvati brata ako se meni nešto desi. Ako...“

„Ali...“

„Šššš. Dobro me slušaj. Ako dođu neki ljudi da me odvedu, trči koliko te noge nose. Ne ispuštaj Vidžaja iz vida. Idite kod strica Maneša. I pazite da vas niko ne prati. A ako ti u kući strica Maneša išta bude delovalo neobično, drugačije nego inače, bežite. Vaša *ayah* će vas uvek pratiti. Ali ni ona nije više mlada. Ako je ikada budete morali ostaviti da bi spasili sopstvene živote, učinite to.“

Bavani su oči bile pune suza. Šta je to značilo? Kakve su to bile strašne reči? Zašto su morali da beže iz sopstvene kuće i to bez *abbe*? Više joj nije bio jasan ovaj svet.

„Žao mi je ako sam ti ulio strah. Ali nema vremena za objašnjenja. Stanje je i više nego kritično. Ako ovo prebrodimo, a bez sumnje hoćemo, objasniću ti sve, draga moja Bavani-beti. Celu ovu situaciju posmatraj kao neku avanturu. Kad igrate žmurke, zar nisi uvek ti pobjednica? Pa onda budi kakva si i u igri: brza i lukava. Važi?“

Bavani klimnu glavom. Teško je to progutala i davala je sve od sebe da potisne suze. Avantura? Igra? Sve joj je to ličilo na priču

strave i užasa koje je posluga u kuhinji obično pričala uveče uz vatru, a koje je ona potajno prisluškivala.

„A ako uspeš da pobegneš od ljudi koji su vas pratili, idi u Parvatin hram i moli boginju da bude uz tebe. Obećavaš mi?“

Bavani ponovo klimnu glavom. Tresla se od straha. Ali između ostalog, umešao se tu i osećaj ponosa. Svog *abbu* ovako još nikada nije doživela. Po prvi put u njenom životu nije se prema njoj ponašao kao prema maloj, razmaženoj devojčici, već je sa njom razgovarao kao sa odraslom ženom. Naravno, sve mu je obećala. Imala je skoro jedanaest godina, dakle, bila je gotovo odrasla – njena rođaka se udala sa trinaest. Vidžaj je imao osam godina, ali se ponašao kao malo dete. Iako je on kao muški potomak imao više prava nego ona, otac je ovu odgovornost predao njoj, Bavani, a ona je bila sigurna da je dorasla ovom zadatku.

Otac joj se nasmeši. „Znao sam da si hrabra i velika devojka. A zato što si dovoljno velika za...“

Prekide ih glasno zveckanje. Zvučalo je kao udar mesinga o keramiku, zvuk koji je Bavani bio i te kako poznat. Vidžaj je često lupao mesinganim vazama s vodom i cvećem o podnožje stuba u ulazu. Ali trijumfalni poklič njenog brata ovaj put je izostao, baš kao i tiho obletanje i pospremanje posluge.

Zatim se sve desilo odjednom. Velik, tamnoput i besan čovek sa turbanom na glavi upao je u radnu sobu i mahao je svojom sabljom. Za njim su došli i drugi, svi spremni za borbu. Na licu Bavaninog oca ocrtavala se jeza. Gurnuo je Bavani ka prozoru i istrgnuo joj lutku iz ruku da bi je prebacio van i obema rukama spustio na sims. Odatle bi imala još samo jedan mali skok i već bi bila u dvorištu.

„Ne, *abba!* Ja...“

„Trči! Brzo!“ U ruke joj je stavio jednu malenu kesu s novcem, malo je pogurao i okrenuo se. Bavani je čula uljeze kako urlaju i

divljaju. Po zvuku je mogla da zaključi da su porazbijali sav nameštaj. Čula je oca kako mirnim glasom govori nekoliko reči, a potom samo još neko krkljanje. Uхватила se čvrsto za venac i podigla se kako bi bacila pogled u sobu. Ali u tom momentu jedan od nasilnika se pojavio na prozoru.

Bavani skoči i pobeže odatle.

Već je palo veče kada se Bavani usudila da izađe iz svog skrovišta. Brata, koji je bio još zbunjeniji od nje, privremeno je vratila u šupljinu drveta, u kojoj su se ranije često igrali, a koja je sada bila premala da se oboje sakriju. Oprezno se šunjala do kuće i pritom zadržavala dah. Bilo je jasno da su uljezi već pre nekoliko sati napustili kuću, baš kao i njeni stanovnici i poslugi. Vladala je smrtna tišina. Jedino se čulo šuškanje zavesa koje su vijorile kroz otvoren prozor. Bavani je skupila hrabrosti i šmugnula u očevu radnu sobu. Očekivala je pustoš, možda i ponekog povređenog ili čak leš. Ali tamo, usred porazbijanog nameštaja, nalazila se samo njena lutka čije su staklene oči boje ćilibara ukočeno bile uprte u plafon.

Lutkina svetlucava haljina bila je pocepana.

Prašina se tiho taložila na uvenuti cvet frangipanija u njenoj raspletеноj kosi.

1

Goa, 1632.

Migel Ribeiro Kruz se uznemireno valjao po krevetu u brodskoj kabini. Sanjao je da su napokon pristigli na obale Goe. San je bio toliko živopisan da je pomislio da čuje užurbane korake na glavnoj palubi, grube psovke mornara i naredbe oficira. Migel se otkotrljao na levu stranu i stavio ruku preko desnog uveta. Zar na ovom užasnom brodu čovek ne može ni jedan jedini put da se naspava i da sanja do kraja? On je, naime, u ovom neobičnom stanju između sna i jave sanjao da je sve ovo bio samo deo njegovog sna. Pomalo razveseljen varljivom realnošću iluzije ponovo se upustio u lepi svet fantazije. Na usnama mu se pojavio i blagi smešak.

Ah, kako bi bilo božanstveno kada bi ponovo osetili čvrsto tlo pod nogama! Kako je samo čeznuo za stvarima za koje nije ni mislio da će mu nedostajati: čeznuo je za svežim vazduhom poljana i šuma, učenim razgovorima sa damama i gospodom, čeznuo je da ponovo zajaše konja punim galopom. Već mu je bilo dosta smrada soli, ribe i katrana, bezobraznih šala mornara, kao i njihovih neopranih tela, ali i uzane palube i osećaja da je zarobljen.

Jedva je izdržavao. Ovo dugo putovanje je od Migela zahtevalo mnogo samosavladvanja, za šta je i bio sposoban.

„Ustaj, prijatelju!“, prodre glas kao iz neke daljine u njegovu svest.

Migel je gundao, okrenuo se na stomak i stisnuo jastukom glavu.

„Ustaj više, Migele! Propustićeš ono najbolje!“ Ovaj put nije samo vikao, čovek je i drmao Migela po ramenima. Pošto ni to nije urodilo plodom, snažno je istrgnuo jastuk ispod kojeg se ovaj sakrivao.

„Grrrmh!“

„Da, da, znam. Ali još više bi me mrzeo da sam te ostavio da spavaš, veruj mi. Stigli smo! Migele, čuješ li? Uspeli smo! Saberi se i dođi sa mnom na palubu – već se vidi tvrđava Aguada, a uskoro ćemo videti i ušće reke Mandovi.“

Ovo sigurno više nije san, zaključi Migel. Okrenuo je glavu, otvorio oči i ugledao svog prijatelja Karlosa Alberta, koji je stajao pored njegovog kreveta, očešljan i obrijan, kako već mesecima nije, pa još usto i kompletno obučen. U zavrnutim čizmama i ogrtaču širokih rukava s krznenim rubovima, Karlos Alberto je delovao mnogo odraslije, nekako bitnije, nego što ga je Migel ranije doživljavao. Migel je odmah poskočio. U glavi mu je zvonilo, a usta su mu bila toliko suva da nije mogao da izusti nijednu reč. Razlog za to je bila činjenica da je prethodne večeri bančio sa mornaričkim oficirom i ostalim mornarima do rane zore – i to upravo zato što je, priseti se on, kraj putovanja bio na vidiku. Zgrabio je svoju odeću stenjući, užurbano se obukao i pratio Karlosa Alberta, koji je već napustio brodsku kabinu i uputio se ka palubi.

Migelove noge su bile toliko nesigurne da je morao da se potrudi kako bi se popeo uskim stepenicama. Kada je stigao gore, neki mornar ga je skoro srušio u trku. „Sklanaj se s puta!“, povika

čovjek na njega, no glas mu je pre odavao neku radost nego bes. Čak su i mornari bili srećni što su u zdravlju dostigli svoj cilj. Njihova revnost je odisala dobrim raspoloženjem i tolikim optimizmom da je Migel naprosto zaboravio na svoj mamurluk. Otišao je do Karlosa Alberta, koji je stajao kod ograde na desnom boku broda, i ćutke su uživali u pogledu koji im se nudio.

Sunce se poput užarene zlatne lopte uzdizalo nad horizontom. Snažno zelenilo treperilo je preko jutarnje magle i preplavilo izuzetno ravan predeo. Tek u unutrašnjosti zemlje mogao se primetiti poneki brežuljak. Boja neba se kretala od ljubičaste do plave. Kretali su se direktno prema tvrđavi koja se uzdizala iznad severne obale delte reke Mandovi i mora, dok napokon nisu uplovili u ušće reke. A onaj osećaj usamljenosti, koji su upoznali za vreme puta, kao da je vetar odneo. Prepoznali su jarbole velikih jedrenjaka koji su bili usidreni pred Govepurijem, glavnim gradom kolonije.

Malen brod, sličan nekoj pirogi, dolazio im je u susret, a neki splav ih je preticao s juga prema severu. Prevezio je tek nekoliko putnika, pretežno Indijaca. Migelov puls se ubrzavao. Susret s urođenicima bio je sasvim drugačiji od onoga što su zamišljali na osnovu slika i priča. Nisu još bili dovoljno blizu da bi mogao da prouči njihova lica, a opet su mu delovali predivno sa crnim, nauljenim kosama i crnim tenom, zbog kojeg se činilo da naročito šarena odeća svetluca na njima. Jedan veslački čamac išao je pravo prema njima. „Brodovođa“, objasni Karlos Alberto svom prijatelju, kao da je ovom to bilo potrebno.

Migel je odrastao u Lisabonu i još je od malih nogu posmatrao dolazak brodova sa druge strane okeana. Veslački brod vezali su za trup galeona. Spustili su merdevine od užeta, a neki žilavi čovečuljak neodredljivih godina hitro se popeo. Boja kože mu je

bila smečkasta, sigurno je bio jedan od mnogih mešanaca koje su stvorila nemoralna dela po kojima je Goa bila poznata. Brodovođa klimnu glavom u znak pozdrava i nestade u svoju kabinu. Migel se ponovo okrenu pejsažu.

Sa desne strane se protezao široki pojas belog peska sa obale, a sa leve se nalazila jedna božanstvena crkva, koja je sijala blještavom belinom na jutarnjem suncu. Karlos Alberto i Migel se istovremeno prekrstiše i nasmešiše se. Uprkos njihovom ponekad bezbožničkom razgovoru, obojica su se složili da od sveg srca moraju da budu zahvalni svom Stvoritelju. Za to što su stigli živi i zdravi nisu bili odgovorni samo spretan kapetan, povoljni vetrovi ili robusna izrada galeona. I božja ruka je bila uz njih.

Laktovima se naslonivši na ogradu broda, savijeni, ova dvojica mladića su uživali u panorami i nestrpljivo čekali da stignu u grad, koji se nalazio tačno sedam milja daleko ka unutrašnjosti zemlje – grad koji je važio za „Rim sa istoka“, koji je opevao i veliki pesnik Kamois, i koji je u jednom trenutku nazvan i Lisabonom, jer je bio jedan od najraskošnijih gradova na svetu.

Migel upita prijatelja, a da ga nije ni pogledao: „Koji je danas dan?“

„Nedelja.“

„A koji je datum?“

„Danas je 5. maj.“ Karlos Alberto je sumnjičavo promatrao Migela sa strane i dopuni: „Godina je 1632, ako si i to zaboravio.“

„Tačno deset meseci, Karlose Alberto. Zar je moguće? Skoro godinu dana života smo proćerdali na ovom brodu, umesto da smo radili ono što rade drugi ljudi naših godina.“

„E pa sad, pili i kockali se jesmo dovoljno“, našali se Karlos Alberto. „Samo sa ženama baš i nismo preterivali.“

Migel je zamišljeno zurio u oblake koji su brzo menjali svoje uvek skurilne oblike i uranjali stomake u izlazeće sunce boje narandže. Uskoro će u potpunosti da ga pokriju. A budu li nastavili da se kreću tom brzinom, iz njih će pasti obilna kiša. Divno je počelo: naći se nedeljom u doba monsuna u koloniji i nije baš bila najsrećnija okolnost. Ljudi su bili u crkvi ili kod kuće, a gostionice prazne. Prtljag bi mu u konačište stigao mokar, a verovatno bi i sam do gležnjeva utonuo u blato. Gluposti, trgnu se on. Kako je samo mogao tu da stoji i najozbiljnije da razmišlja o vremenu? Nestrpljivo je iščekivao najveću avanturu svog života, koga briga ako padne malo kiše? Šta mu je? Da ga nije uhvatio mašak tuge?

Dok su mornari bili zaokupljeni krstastim i latinskim jedrima, i dok su se spremali da učvrste i užad, Migel je razmišljao o proteklim mesecima, o nevoljama i strahovima, koja nisu samo njega mučila. O ne, nikada se neće s *tugom* prisećati oluja na Rtu dobre nade, kada je pomislio da je kucnuo njegov poslednji čas. I ne, nikada više neće uzalud trošiti ni kap sveže vode, nakon što je mesecima morao da živi na prljavoj supi i da se kupa u slanoj vodi. Poželeo je da se više nikad ne mora vezivati za krevet zato što je putovanje toliko teško da je svaki neprivezan predmet mogao da postane smrtonosni metak.

Ali ono što će mu nedostajati jeste druženje koje ga je zbližilo sa ljudima na palubi. Nedostajace mu i zasluženno poštovanje koje su mu ukazivali, jer je razotkrio jednog prevaranta.

Kod kuće, u Lisabonu, prema njemu se nikada nisu odnosili sa poštovanjem. Jedni su ga sažaljevali jer je bio drugorođeni, pa samim tim nije mogao ni da nasledi očevo veliko trgovačko preduzeće. Drugi su mu se blago podsmevali jer je imao česte ispade, kao i mnogi drugi mladići iz bogatih porodica. Na dnevnom redu su bila pijančenja i tučnjave, a skoro svi su imali razumevanja

prema tome da mladi momci poput njega još nisu dovoljno zreli da ozbiljno shvate studije u Koimbri.

A neki su ga, opet, mrzeli. Ljudi kao što je otac neke devojke, koji je tvrdio da ju je Migel obeščastio. Ali istina je bila ova: devojka je ostala u drugom stanju, jer je samu sebe obeščastila time što je istovremeno bila sa nekoliko muškaraca. A on, Migel Ribeiro Kruz, trebalo je da posluži kao otac tom kopiletu, verovatno zato što im se njegova porodica činila neizmerno bogatom. Migel nije bio nevinašce, ali ovu osobu nije nikada ni video, a kamoli dodirnuo. Uopšte je nije ni poznao, poznao je samo njen usiljen, izuzetno glasan smeh, koji je odzvanjao kafanama. Otac te žene je sada pretio Migelu da će ga lišiti života jer je ovaj odbio da prihvati odgovornost.

Ha! Onaj koji nije objektivno ocenio svoju odgovornost bio je sam otac te devojke, koji nije imao kontrolu nad svojom kćerkom. To mu je Migel jasno dao do znanja. On je objasnio ovom čoveku podivljalom od besa šta je njegova kćerka radila – da je bilo mnogo muškaraca koji su ovoj curi mogli da prirede ovu neugodnost. Naravno, imena nije spominjao. Sve se ovo odvijalo pred velikim brojem svedoka, jedne nedelje na trgu, dok su ljudi upravo izlazili iz crkve. I baš pred tim svedocima, čovek se zakleo da će ubiti Migela ako ne oženi njegovu kćerku. Došlo je do meteža, u kome je čak i sveštenik pomislio da će morati da stane na očevu stranu, na šta se Migel bez reči okrenuo i otišao odatle.

Ali, najgore nije bilo to što je devojka htela da ga žrtvuje, niti to što je njen otac bio van sebe od besa. Sve je to bilo razumljivo. Mnogo gore je bilo to što Migelu niko nije poverovao. Sveštenik ga je smatrao ništarijom samo na osnovu njegovog izgleda. Pravni fakultet ga je izbacio po kratkom postupku, kada su saznali da za njegovo „kukavičko ponašanje“, kao i za okupljanje pred crkvom.

Po ko zna koji put, porodica je bila na njegovoj strani. Majka je mislila da će ga utešiti rečima: „Naravno da nijedan Ribeiro Kruz neće oženiti neku služavku!“, ali to ga je još više užasnulo. Činilo se da veruje da je oprostivo *nekoj takvoj* napraviti dete, ali ne i oženiti je. Njegov otac je sve to smatrao mladalačkim grehom. „Dešava se, momče. Za dve-tri godine, sve će se zaboraviti. Najbolje će biti ako sad nestaneš, jer je moguće da će taj blesan još doći na ideju da ostvari svoje pretnje.“ Najviše je Migela zapanjila reakcija starijeg brata Bartolomea. „Te jeftine žene su najbolje, zar ne?“, došapnuo je Migelu, iako je Beatriz, Bartolomeova žena u podmakloj trudnoći, to mogla da čuje.

Migelu više nije pošlo za rukom da smiri te glasine. Pre nego učini nešto zbog čega bi se kajao, otplovio je na galeonu u pravcu Goe, uz najlepše želje svoje majke i brata i do vrha napunjenom kesom za novac od svog oca. Migelu nije teško palo da napusti portugalsko sudstvo i licemerno društvo. Čak mu je delovalo i primamljivo da ode u koloniju, daleko od svoje porodice, daleko od lošeg glasa koji nije zaslužio i daleko od svega što je poznao. Indija! Čežnja za dalekim krajevima ga je zgrabila nezamislivom silinom kad je počeo da se pakuje. Novi svet – nova šansa.

Niko ga u *Estado da India*, u portugalskoj Indiji, nije poznao. Barem ne lično. Niko ga neće nazivati pijanicom i razvratnikom samo zato što je student. A sad više ni to nije bio. Po očevom nalogu, koji je važio za jednog od najvećih trgovaca začinima u Evropi, želeo je na licu mesta da se upozna sa uzgojem začinskih biljaka i da nadzire preprodavce. U skorije vreme su se pojavile neke nepravilnosti u dokumentima brodarine, čiji razlozi nikada nisu izašli na videlo. Bilo je neke određene ironije u tome, pomisli Migel, što je upravo njemu, navodno neodgojenom, nečasnom sinu, poverena ta misija. Verovatno je to, mislio je on, bio samo

paravan da bi ga što pre izvukao iz zemlje. Nema veze. Sad je bio ovde i neće propustiti priliku da u svom životu započne nešto smisljeno. Sa svojih dvadeset pet godina, bio je dovoljno mlad za novi početak – i dovoljno star da ide svojim putem.

„Šta je tebi? Zar ti se raspada glava od sinoćnje rakije?“ Karlos Alberto potapša Migela po ramenima i naglo ga trgnu iz sećanja. „Crvene su ti oči, prijatelju. Da te ne poznajem ovako dobro, pomislio bih da plačeš za nekom damom sumnjivog morala.“ Podrugljivo se nasmeja. „Ne brini, dragi moj, ima ih i ovde u koloniji, jedrih služavki, koje su usto i tamnolute.“

Migel pokuša da opali Karlosu Albertu šamar, no odustade. Za to je sam bio kriv. Njegovo ponašanje na palubi se nije baš razlikovalo od onoga u Koimbri, a u trenutku zanosa bi mu se razveo jezik. Karlos Alberto je to najbolje znao. Upravo je on trebalo da zna da Migel tu devojkicu nije doveo u to stanje. Migel se dovoljno žalio svom saputniku kako je sve to bilo nepravedno. No, činilo se da mu ni Karlos Alberto nije poverovao. Zar je on odavao utisak toliko pokvarenog čoveka? Zar je delovao toliko nemoralno? I na osnovu čega su ga svi osuđivali? Zato što je rekao istinu, koju oni nisu želeli da čuju? Ili zato što je ponekad popio koju više? Osim ovog, druge grehove nije imao, a ipak su ga svi smatrali razmaženim mladićem koji se odao razvratnom životu.

Sunce, koje je malopre još obasjavalo njihova lica toplim svetlom, sada nestade iza oblaka. Migel pomisli da možda nije ni trebalo da krene na taj put. Ovo je zaista izgledalo kao beg, a beže samo krivci, zar ne? Možda bi bilo mnogo hrabrije da je ovo putovanje platio iz svog džepa i da se zaposlio kao konjušar ili vodonoša, kako bi se probio. Ali je ponovo išao linijom manjeg otpora i po preporuci porodice otputovao u Gou, pri čemu im se nije mnogo suprotstavljao. Sve se desilo tako brzo i sve mu je

delovalo toliko primamljivo. I još je. Možda će u Indiji napokon uspjeti da prestane toliko da zavisi od oca. Za vreme ovog dugog putovanja često je razmišljao o tome kako bi sproveo te misli u delo, ali je svaki put stizao do saznanja da bi prvo morao da upozna zemlju i njene običaje, pa tek onda da počne da kuje planove koji bi jednog dana mogli i da se ostvare.

Ipak je, usput, dopunio svoju putnu kasu. I kapetan i navigator su se kod kartanja olakšali za nekoliko hiljada reala. I sam Karlos Alberto je izgubio koji novčić, ali je pre svih saznao Migelovu „tajnu“. „Imaš savršenu sposobnost pamćenja brojeva, zar ne?“ Da, imao je. Dok su se *capitão* Diaz i Afonso Lima Pereira i dalje nadali da njihov putnik ne može uvek da ima sreće i da će se sreća uskoro okrenuti na njihovu stranu, Migel je i dalje brojao pokazane i odigrane karte i tako i dalje pobeđivao. Najčešće. Sreća je tu igrala malu ulogu, za pobeđu je mogao da zahvali svom pamćenju. Sa ovim novcem koji je zaradio mogao je da radi u Goi. Što manje potroši porodičnog novca, to će mu ponos i samopostovanje biti veći.

Brod je vidno usporavao. Migel, koji je na sebi imao pantalone do ispod kolena i košulju sa volančićima, počeo je da se znoji. Po ovom sparnom vremenu, bez vetra koji nastaje vožnjom, u čizmama, prsluku i ogrtaču širokih rukava mogao bi i da se uguši, a ni pernati šešir sa širokim obodom radije ne bi stavljao. Ipak, želeo je donekle da ostavi utisak negovanog čoveka, barem koliko su to okolnosti dozvoljavale. Verovatno će ga dočekati saradnik mesne kancelarije očeve firme *Condimentos e Especiarias Ribeiro Cruz & Filho*. Zbog vrućine bi radije ostao u dokolenicama i cipelama s kopčom, a ogrnuo bi se samo laganim ogrtačem. Sad mu je ipak bilo važnije da ostane na palubi i da prati spektakl ulaska u luku i privezivanje broda.

Kapetan je koncentrisano pratio uputstva brodovođe. Migel je sa svoje pozicije mogao da vidi samo gornje polovine njihovih lica iza teškog kormila, no napetost je bila jasno primetna. Nakon što su prevalili toliki put bez većih nevolja, još bi se dalo naslutiti da će se nasukati.

Ali ovaj moćni brod je sigurno i elegantno pristao uz gat. Kada su i poslednja jedra bila spuštена, među mornarima nastade grozničava uposlenost, a i pomoćnici na gatu bili su spremni da uhvate teško užе.

Kada je prvo užе bilo privezano za bitvu, počе da pada kiša.

2

„Dobro došli u *Estado da India, senhor** Ribeiro Kruz!“ Mali Indijac debelog stomaka se pokloni pred Migelom. Govorio je portugalski bez naglaska i bio je odeven poput Evropljanina. Imao je neverovatno bele, savršene zube i na trenutak je Migel zastao pred tim osmehom. Kod kuće je ovakve zube viđao eventualno kod mladih ljudi, dok je ovaj bio u srednjim četrdesetima.

„S kim imam čast?“, upita Migel, brišući pritom kapi kiše sa lica. Kapi su bile velike, ali su umereno padale. Vlažne, tamne tačke još su mogle da se prebroje na drvenom brvnu.

„Oh, kako neoprostivo od mene. Dozvolite da se predstavim: moje ime je Fernando Furtado, punomoćnik pogona *Condimentos e Especiarias Ribeiro Cruz*. Neizmerno mi je drago da ste stigli živi i zdravi. Jeste li dobro putovali?“

Dok je izgovarao ove reči, čovek je dao znak jednom momku koji je trebalo da drži neku vrstu prenosivog baldahina iznad Migela, što je ovom predstavljao veliki napor. Migel je bio viši za glavu.

„Drago mi je, *senhor* Furtado. Kasnije ću vam rado ispričati svoje avanture sa broda. Samo mi još objasnite kako ste znali da sam baš ja taj koga tražite?“

* Port. gospodin. (Prim. prev.)